

nævnte Huse med ikke over 1 Skp. Lands Tilliggende), naar de ikke bruges af Eieren selv, skulle gives i Livsfæste eller bortleies paa mindst 12 Aar med samme Ret for Fæstere eller Leiere og disses Arvinger til Erstatning for Bygnings- og Grundforbedringer m. v., som der ved Lovgivningen er tilstaaet Fæstegaardmænd og disses Arvinger. Denne Foranstaltning er en saa følelig Indskrænkning i Eiendomsretten over Husene, at den for de Godseiere og Gaardeiere, til hvis Besiddelse, der henhører Huse, som gaa ind under Reglen, vilde indeholde en stærk Opfordring til at unddrage sig Ulemperne deraf ved enten at nedlægge Husene eller berøbe dem deres Jordtilliggende, hvilket i de allersleste Tilfælde vil staa dem frit for, da de som Regel ikke have nogen Forpligtelse til at opretholde Husene. Størstedelen af de hidtilværende Brugere vilde da gaa over til at blive jordløse Husmænd eller Indsiddere. Naarlig vil Ingen kunne indlade sig paa at overlade sine Tjenestehusmænd Brugen af en Jordlod, naar man skal være udsat for at maatte beholde dem som Brugere af Husene i 12 Aar, selv om de længe forinden have oplagt deres Tjeneste. Lovforslagets Bestemmelser vilde overhovedet neppe komme andre Brugere af de under Godser og Gaarde henhørende Huse til gode end de saa, der have Huse i Brug, som det er forment Eieren at nedlægge.

Medens Lovforslaget saaledes er vel egnet til at skade Fæste- og Leiehusmændene ved at give Anvisning paa at forvandle Flertallet af dem til jordløse Husmænd og Indsiddere, rammer det tillige Selveier- og Arvefæstehusmændene paa en Maade, der vil blive følelig for dem Alle og ødelæggende for mange af dem, idet det ganske forstyrrer den bestaaende Ordning af Prioritetsforholdene. I Følge Forordningerne af 4de December 1795 og 25de November 1831 er Forholdet for Tiden det, at den, der har givet en Selveier- eller Arvefæstehusmand Laan mod Pant i hans Hus, ikke er pligtig

at respektere en senere indgaaet Fæste- eller tolvaarig Leiekontrakt om Huset, naar den vilde blive ham til Skade, men Fæsteren eller Leieren maa i paakommende Tilfælde finde sig i at fortrække med kort Barsel, hvis det er nødvendigt for at Panthaven kan blive dækket. Paa dette Forhold vilde Lovforslaget vende op og ned. De nuværende Panthavere vilde, da der intet Forbehold er taget for deres Bedkommende, blive nødt til at respektere ethvert nok saa langvarigt Leiemaal, der maatte blive indgaaet om Husene, og saaledes mod al Ret og Willighed komme til at lide en ganske betydelig Forringelse i den Sikkerhed, de hidtil have havt for Laanet, og Husenes Eiere ville ved Optagelse af Laan for Fremtiden ikke kunne byde saa stor reel Sikkerhed og derfor heller ikke kunne opnaa saa store Laan som nu — om ellers Noget vil indlade sig paa at yde Laan mod Sikkerhed i et Hus, som Eieren naarsomhelst til Skade for Panthaven kan leie bort paa langt Aaremaal og mod en nominal Afgift.

Til Udvalget er henvist et Andragende, der findes meddelt som Bilag 1 og er forsynet med 5,810 Underskrifter fra Sjælland, Lolland og Falster. Underskriverne, der ikke, som man efter Andragendets Text maatte antage, bestaa udelukkende af Fæste- og Leiehusmænd, men ogsaa af Selveierhusmænd og Indsiddere, bede om, at det foreliggende Forslag maa blive vedtaget. Andragendet vilde neppe være fremkommet, hvis det havde staaet klart for Underskriverne, hvor lidet Lovforslaget holder, hvad dets Titel lover, og det er derfor saa meget mindre egnet til at faae nogen Indflydelse paa Landstingets Beslutning i denne Sag.

Udvalgets Flertal betvivler ikke, at hvis der virkelig forelaa Kjendsgjerninger, som viste, at Forholdet mellem Fæste- og Leiehusmændene og Husenes Eiere havde udvirket sig i en saa uheldig Retning her i Landet, at denne Husmandsklasse med Tøie kunde beklage sig over Misbrug fra Eiernes Side, vilde Landstinget beredvilligt rælle